

Iktatószám: 332-1/2025/JOGHR
Iráttári tételszám: A108
Előadó: Jogi és humánpolitikai Osztály
Ügyintéző: Kalmár Mónika

EMLÉKEZTETŐ

Intézményi Érdekegyeztető Tanács üléséről

Jelen vannak: Dr. Főző Virág (FV), Dr. Stubendek Piroska (SP), Dr. Béres Attila (BA), Bárány Balázs (BB), Rotter Oszkár (RO), A Zenekari Művészeti Tanács képviselőjében Balog Evelin (BE) zenekari művész 11.35-től.

Az emlékeztetőt Kalmár Mónika készítette.

Időpont: 2025.01.09. 10.30-12.20 óra

Helyszín: JOGHR tárgyaló, Simándy Irodaház 3. emelet

Tárgy: IÉT ülés 2025/1. ülés

Előzmények: A Kollektív Szerződés 14. pontja az Érdekegyeztető Tanács felállítását és működését tűzte ki, abból a célból, hogy a szakszervezeti jogok gyakorlása, a munkajogi és a munkaviszonyt érintő kérdések és problémák felmerülése esetén döntéseket előkészítő és hozó fórum legyen.

Az alábbi napirendi pontok (részben a ZMT által előzetesen megküldött témák, részben a szakszervezetek helyszínen közölt, némelyeket előzetesen már levélben is megírtak) kerültek megvitatásra:

1. Létszámleépítés

Szakszervezetek: A létszám kérdése a legfontosabb. A zenekarból állítólag 40 fő van az elküldendő listáján, de állítólag minden tárban össze van már állítva a lista; kértem a Főigazgatót, még az ünnepek előtt, hogy erről nyilatkozzon, de nem reagált erre. Ha ez a társulatot nyomasztja, és ezt jelezzük is felétek, akkor az lenne a minimum, hogy erre az Opera vezetése reagál valamit. Szeretném ezt ismét hivatalosan kérni. Értem, hogy nincs végső koncepció, de most van előkészítés alatt és most kellene róla beszéljünk normális titoktartás mellett. Amikor Ti már elhatároztátok mi lesz, akkor sokkal nehezebb lesz már erről beszélni. Nem jó ez a feszültség, dolgozzunk együtt, amennyire lehet. A munkavállalókat érintő döntések meghozatala előtt kell velünk konzultálni. Nyilvánvaló, folynak tárgyalások, múltkor kérdeztük Szilvesztert, hogy ossza meg velünk mit vázolt fel a minisztériumnak, ez nem teljesült. A sajtóban is megjelent, hogy négy lehetséges terv merült fel az Opera jövőjét illetően. Okkal merül fel problémaként, ha az Erkel elkerül, akkor a három játszóhelyből marad kettő; második helyszín inkább csak rendezvényhelyszínként funkcionál. És amikor olyan vélekedések is vannak, hogy az Eiffel nem ér semmit, mert csak a Jókai utcát tudta kiváltani, a műhelyek kiválóan megvoltak itt az Operánál. Fel lett duzzasztva a létszám amiatt, hogy lesz három játszóhelyünk, ebből lett másfél. Azok a tervek nem jöttek ott össze (Eiffel), amire ott létszámot alapítottak. Az előadásokra vonatkozó létszámokra gondolok, fel lett véve 225 zenekari tag, van két kórusnyi énekkari tag. Vagy határozott idejű munkaszerződéseket kellett volna alkalmazni, adott részlegek esetében. Ha csoportos létszámleépítések lesznek, mi meg fogjuk hirdetni a sztrájkot, ha nem tudunk megegyezni a kezelés módjáról, a munkahelyek megőrzése okán. Nem véletlenül kértük azt, hogy legyen foglalkozáspolitikai

megállapodásunk. Nem lehet elvárni, főleg a művészi munkát, ha valaki feje felett ott lebeg a damoklészi kard. Ha szükséges a létszámhoz nyúlni és meg tudunk egyezni, akkor rendben van. 1250 emberből van jó pár, akitől minden gond nélkül, közös akarattal meg lehet válni, ha szükséges.

ZMT: A zenekart elsősorban a létszámleépítéssel kapcsolatos téma érdekli. A zenekar igazgatónak volt olyan intézkedése, ami azt feltételezi, hogy erre vonatkozóan előkészületek vannak ezzel kapcsolatban. Főigazgató úrtól a költségvetésről kaptunk tájékoztatást az imént. Valamilyen információt szeretnénk, még ha nincs is fix dolog. Láthatóan létszámleépítés felé haladó intézkedések vannak, ez egy elképesztően feszült és stresszes helyzetet jelent már 5 hónapja, amikor először volt erről a témáról szó. Emiatt a napi munkavégzés már erősen megnehezített. Ennek a tartós stressznek egészségügyi kockázatai is lehetnek.

Munkáltató: Nem tudunk erre reagálni, mert amit az elmúlt hónapokban mondtam és Főigazgató úr is mondott, a minisztériummal folyik az egyeztetés a működési koncepcióról. Se pro, se kontra. Ha ez ténylegesen komoly lenne akkor kapnátok tájékoztatást. De ezt írásban is megküldjük felétek. Mindenki látja, hogy van egy pénzügyi és egy működési probléma (Erkel) is. Nem véletlen, hogy a minisztériummal egyeztetünk erről, mert nem mi fogunk dönteni. Többfélét is mondhatna a minisztérium; pl. több határon túli turnét kell megcsinálni, vagy itt lesz az új színház és átveszi az emberek nagy részét, vagy menjen az Eiffel és ott játszunk még száz előadást. Nem mond semmit még a minisztérium, van többféle megoldás, azért nem hirdetjük meg a csoportost, mert nincs mire. Nincs eldöntve, hogy mi lesz.

2. 2 milliárd Ft

Szakszervezetek: A sajtóban megjelent 2 milliárd Ft- ból valami beruházás lesz, vagy folyik? Eiffel fejlesztés várható? Biztos jó ez nekünk? Az egész Eiffel koncepció súlyos összegekben és emberi ráfordításban van és mégsem működik. Erről a beruházásról lehet valamit tudni, hogy alkothassunk véleményt?

Munkáltató: Igen. Beszerezzük az információkat.

3. A 2 milliárd Ft-os beruházás kapcsán az Operaház épületének helyzete

Szakszervezetek: Nincsenek a mai napig sem kijavítva az Operaház felújítása során keletkezett hibák, hiányosságok. Nézzétek meg milyen gyalázatos állapotok vannak a nem közönségforgalmi részeken. Miért vettétek akkor át az épületet? Olyan nincs, hogy én fogom használni és nem nézhetem meg, hogy ott milyen munka folyik. Itt is lett volna rá lehetőség, hogy műszaki ellenőrök itt legyenek. Nem véletlenül mondjuk ezt, ha az a 2 milliárd is ilyen hatékonysággal fog hasznosulni akkor pénzkidobásnak fog tűnni a történet.

Munkáltató: Levelezés, pereskedés van folyamatban a jótállások érvényesítése kapcsán. Mi nem állhatunk neki javítani a hibákat a jótállás miatt.

4. Ingázás az Eiffelből az Operába próbáról előadásra

Szakszervezetek: az ingázás norma idejét intézzétek már le, hogy bőven legyen idő átérni. A művésznél fokozottan fontos a ráhangolódás.

Munkáltató: Jeleztük a múltkori IÉT után a zenekar-igazgatónak, foglalkoznak a témával, nem mindig sikerül úgy beosztani, hogy ez minden esetben meg tudjon valósulni.

5. Balett szolgálatszámok – megállapodás, ismételt / további gondolatok

Szakszervezetek: Amikor volt a szeptemberi egyezség, és kértük, hogy az Opera köszönje meg az együttműködést a szakszervezeteknek, a főigazgató kikérte magának, a szakszervezetek csak lehetőséget kaptak, hogy jóvá tegyék a hibájukat, mert a nép akarta ezt így. Itt egy e-mail, amit 09. hó 10-én küldtek a balettosoknak, hogy másnap a balettigazgató kiscsoportosan akar velük beszélni, ami nem munkaidő, nem kötelező. Aki nem ment oda, arra rászóltak. Ennyire jött a néptől a kezdeményezés. Ezeken a beszélgetéseken elhangzott, hogy nem lesz előadásotok, nem fogtok pénzt keresni, mert a szakszervezetek ilyen gonoszok. Ez volt a háttérben. A havi megbeszélésekből sem lett semmi. A lényeg, hogy Tamás nem akar egyeztetni, nem akarja kiadni az adatokat, egy éve kérem. A balett beosztások nem jók. Hogy lehet azt megoldani, hogy a 30 szolgálat helyett 60 van. Ne legyen végletekig kihasználva az előadó (művész). A munkahelyen kívüli felkészülést nem tudják kihasználni ilyen beosztással. 10-18 óráig tartó időszakot nem lehet egy szolgálattal letudni. Egy termi próba három óránál hosszabb nem lehet. Kértünk a minisztériumból állásfoglalást a balettben folyó munkáltatásról. Hogy hogyan fordulhat elő, hogy egy nap egy szolgálat. Nem véletlen, hogy a balettnél meghagyták a különleges terhelés miatt a 25 éves életjáradék jogosultságot. Akkor azt úgy kell érteni, főleg ennek tükrében, hogy egy termi próba lehet nyolc óra is? Ameddig össze nem roskad? Lehet ezen huzakodni, hál Istennek csak az évadig tart ez a megállapodás, utána már nem él.

Munkáltató: A balettigazgató azt mondta, hogy önszántukból írhatnak levelet és önszántukból írtak is. A jogszabály nem azt mondja, hogy 1 nap 1 szolgálat, nem is azt írtuk a megállapodásba. Az az álláspontunk, hogy ez jogszerű. A tényleges időtartartamot kell figyelembe venni. Egyszer mondj már egy nevet, meg egy dátumot, hogy leellenőrizzük, hogy ki az, aki folyamatosan táncol. Nem az a kérdés, hogy bemegy-e. De nem próbál egész nap. Ezt csak állítod, de semmivel nem igazolod. Pontosán látjuk, hogy jönnek-mennek, nem táncolnak egész nap. Lehet, hogy a munkaidő úgy szól, hogy 10-től 18.00-ig, de közben van két próbája: pl. egy negyvenöt perces meg egy egyórás. Továbbá a munkáltató kiválthatja a munkahelyen kívüli felkészülést, ha arra lehetőséget biztosít.

6. Karácsonyi kisfilm – Erkel kórus levele – Erkel kórus elhatárolódása a levéltől

Szakszervezetek: Nyolc ember lett keresőképtelen a kórusban, a hideg környezetben végzett munka miatt. Nem az én levelemtől határolódtak el, attól a levéltől határolódtak el, amit mi megkaptunk. Azért határolódtak el, mert félnek a létszámleépítéstől. Az a levél minket ostorozott inkább, gúnyosan a szakszervezetet támadta meg. Tovább küldtük Szilveszternek, kértünk benne egyeztetést, az sem történt meg. Nem lehetett volna elrendelni a munkavégzést ilyen körülmények között. Szabályok rögzítik a munkavégzés feltételeit, azok ott nem teljesültek. Legalább egy melegítőt be lehetett volna tenni, akkor legalább az látszik, hogy gondolkodott a munkáltató ezen. Megmérték +4 fok volt. Ott voltak két és félórát abban a templomban. Azért, hogy ilyen munkafeltételeket biztosított az Opera egy elnézést kérő pár sort kap az Erkel kórus?

Munkáltató: Mi pedig kaptunk egy másik levelet, amiben az általam megküldött levéltől elhatárolódtak. Abban a kérdésben igazatok van, hogy hideg volt, az tényszerű. A többi, ami a levélben volt nem igaz. Két hétre előre szabályosan be voltak osztva és szolgálatnak el volt számolva. Egyébként honnan lehet pontosan tudni, hogy ott lettek keresőképtelenek? Írunk elnézést kérő levelet a munkakörülmények (hideg) miatt.

7. Beléptetőrendszer adatai az Öltöztető tásra vonatkozóan

Szakszervezetek: A beléptetőrendszer nem alkalmas a munkaidő kimutatására. Szeretnénk látni az öltöztetők kimutatását. Azt szeretnénk látni (név nélkül), hogy a többieknél milyen a

szórás, mennyire volt kiugró ennek a két személynek a magatartása. Hogy a többiekénél is ugyanez van / volt-e.

Munkáltató: A jelenlét ellenőrzésére használható a beléptető rendszer.

8. Bérkövetelés 2025. évre vonatkozóan, közreműködési díj szorzók, szakmai jegyek összegének visszaállítása

Szakszervezetek: Beadtuk a bérkövetelésünket: 10%-ot kérünk január 01-től visszamenőleg az alpbérekre és a fix összegű kiadásokra is. Gazdasági igazgató asszony arról tájékoztatott, hogy a minisztérium felé az inflációkövető előterjesztés ment. A KSZ-ben rögzített közreműködési díj szorzókat a korábbi állapotnak megfelelően állítsátok vissza. Az 1-től felfelé szorzókat visszavettétek 1-re. Mindkettőben meg kellett volna egyeznünk, ez van a KSZ-ben. Felemeltétek a szakmai jegyek árát is, az is juttatás volt, abban is meg kellett volna egyeznünk. Állítsátok helyre a törvényes állapotot.

Munkáltató: Nem látunk rá lehetőséget, nem tudunk rá forrást biztosítani. A költségvetési tervezetben nincs benne az inflációs emelés, az már jóvá lett hagyva. Ugyanannyi az előirányzat, ami tavaly volt. Az 1 alatti szorzókat kötelezően 1-re kiegészítettük, a felfelé módosításokról nem beszéltek, csak a lefelé módosításról? A KSZ megkötésekor irányadó szorzók egyébként nem szerepelnek a KSZ-ben. A közreműködési díj szorzók kapcsán megvizsgáljuk a helyzetet.

9. Szakszervezet részére biztosított iroda

Szakszervezetek: Az Erkelben lévő irodánk helyett hol tud az Opera helyet biztosítani számunkra?

Munkáltató: Megbeszéljük a létesítményüzemeltetéssel.

10. Zenekar munkaköri leírásai

ZMT: Munkaköri leírásokra sok időt szántunk, sokat dolgoztunk vele, jól akartuk csinálni, hogy optimálissá alakítsuk a szövegeket. Végül, amit véleményezésre kértetek és írtunk, abból egy szó sem került bele. Ennek tudhatjuk-e az okát, mi volt az, ami nem felelt meg? Át tudjuk-e beszélni? Az egyik fontos pont: 4.2.c), a szólamvezetői feladatok, amit megkaptunk véleményezésre, ennek az értelmén változtattunk, abban benne volt, majd pl. az enyémből kikerült. Egyébként olyan szövegezést tartalmazott, amiért egy szólamvezető nem vállalhat felelősséget. Mi azt kaptuk, hogy véleményezzük a munkaköri leírást, mi azt egészében tettük.

Ipad használat: Értjük, hogy egy gyakorló példány kinyomtatása milyen költségekkel jár, erre tökéletesek az Ipad-ek, a többség szívesen is használja erre. Egy éles helyzetben használni és úgy beleírni, hogy kötelezően, az nagyon veszélyes és nem tartjuk szakmainak. A papír alapú, vagy digitális kotta részt picit cizelláltuk. Azt, hogy nektek, mint munkáltatónak legyen lehetősége ezt letesztelni arra tökéletes nektek a színpadi próba és abból van több. Mi az előadások biztonságát szeretnénk elősegíteni. Nagyszerű és a jövőbe vetítő dolog az Ipad, de külön funkciója van a két kéznek. Teljesen külön mozog a két kéz, amibe még beletenni a lábat az kb. olyan, mint az orgonálás. Még egy harmadik testrészt kell izoláltan működtetni. Az előadás egyik legstresszesebb pontja, hogy hogyan lapozunk. Nem mindenki alkalmas ennek a kezelésére. A kottaszerkesztő programokon keresztül hol jobban, hol rosszabbul, de ez figyelembe van véve. A kóruséneklésnél nincs szükség szeparált kézmozgásokra. A legstresszesebb pontba, ami a lapozás még behozunk egy Ipad-et az full stresszt tud generálni és tényleg be tud dönteni egy előadást. A lépcsőzetesség elvét támogatom. Lehetne összefésülni a művész érdekeit a jogi szempontokkal? A gyakorló példányokkal kapcsolatban reális elvárás a munkavállaló részéről, hogy ne nyomtasson, hogy az Ipad-ről elérhető legyen.

4.2 e)-t olvasom, nem ezzel van az igazi baj, hanem a közönség előtt történő használat fokozatosságával. Ha nem lehetséges ezt a munkaköri leírásba beletenni, akkor lehet arról szó, hogy a munkaköri leírás mellé egy záradékot kapjunk?

Munkáltató: A mostani változtatásoknak egyetlen célja volt, a Ipad-ekkel kapcsolatos feladatok beépítése. Amit visszakaptunk töletek, abban több rész is érintve volt. Per pillanat nem az egészet akartuk átírni, kifejezetten a digi kottákkal kapcsolatos részeket kívántuk beépíteni. A szólamvezetői rész (4.2.c) azoknak a munkaköri leírásába került bele, akik munkaköri elnevezésüket tekintve szólamvezetők. Ha az első fűvósokéből kimaradt, az tévedés. Köszönjük a jelzést és orvosoljuk a hibát.

Ipad használat: a munkáltató dönti el, hogy mi van a munkaköri leírásban. És azért akartuk beírni, mert kötelező. Bizonyos körülmények között kötelező lesz. Nem választható, nem a dolgozó választja ki. A tesztüzem akkor tud megfelelő adatokat szolgáltatni, ha vannak benyomások. Ha nem használja, honnan fogjátok tudni mire kell figyelni? A gyakorlati dolgok használat közben derülnek ki. Azért kötelező használni, mert nem mindenkinek van belső indíttatása arra, hogy magától használja. A körlevélben leírtam, hogy hogyan lesz használva. Le volt írva, hogy pl. a Parázsfuvolácskán élesen lesz használva. Azt is megbeszéltük, hogy a Parázsfuvolácskán ki lehet tenni a papírkottát is. A munkaköri leírásban nem az van benne, hogy mostantól kötelező, hanem a vezető kijelöli, hogy az adott próbára, előadásra melyik lesz a kötelező. Valamire az egyiket jelöli ki, valamire a másikat. Ez azt jelenti, hogy nem a művész dönti el, hanem a vezetőség. Bízatok abban, hogy ő sem akarja, hogy bedőljön az előadás. Úgy lehet összefésülni, hogy a munkaköri leírás a zenekar-igazgató kezébe adja (a döntést), aki egyeztet a szólamvezetőkkel, hogy melyik előadásra melyik lesz használva és erről szól, közli a zenekarnak időben. Vannak, akik tesztelték a zenekarban is, gyűjtjük a tapasztalatokat és nincs még semmi leütve. Az is lehet, hogy nem lesz pedál, ki kell mindent próbálni. A munkaköri leírást nem írjuk át. Valami más megoldást keresünk erre. Értjük, hogy sok a probléma, igyekszünk ezeket megoldani, erre van egy párbeszéd. Üljünk le, hogy a használati oldalát átbeszéljük.

Szakszervezet: Nem köteles az Ipad-et a dolgozó hazavinni. Ha nem köteles hazavinni az Ipad-et és otthon gyakorolni akar, akkor miért ne kaphatna papír alapú kottát? Így kényszerítitek ki azt, hogy cipelje magával haza az Ipad-eket? Vagy hurcolássza olyan körülmények között amilyenek?

Ha megkapunk egy munkaköri leírást, hogy véleményezzük, hasonló szinten, mint az énekarét, amit elfogadott az Opera vezetése, ezt meg nem fogadta el. Akkor minek küldtél ki véleményezésre? Az egyéni szakmai és gyakorlati tevékenységre vonatkozott a választási lehetőség azért, mert nem köteles hazavinni az Ipadet. Légy szíves vedd össze az általunk megküldött munkaköri leírást és ami végül ki lett adva. Egy befentes művésznő elmondta mi a probléma, ti nem tudjátok befogadni. Azt csinálja a munkáltató, amit akar, de vállalja a felelősséget. Azt mondtátok, hogy majd a zenekar-igazgató majd beosztja, ő nem ért hozzá. A muzsikások magukért aggódnak, de a közönségről van szó. Amikor majd botrány lesz ki lesz a felelős? Ha tényleg erőltetitek akkor ez be fog következni, hogy hibáznak. Jogellenes az azonnali hatályú megszüntetés fenyegetése a munkaköri leírásban. 4.4 záró rendelkezéséről beszélek. Felesleges fenyegetés, ami jogszerűtlen is. Arra szolgál, hogy meg legyen félemlítve a munkavállaló.

11. Gyakorlási lehetőség az Operaház épületében

ZMT: A megfelelő lépcsőket megjárva ezzel kapcsolatban nem jutottunk eredményre. Az Operaház épületében, a második emeleten három gyakorlóterem lenne elérhető, ezekből a zenekari tagság ki van tiltva. Tudom, hogy kevés a terem és több olyan konfliktus is történt az énekesek kárára. Volt olyan, hogy valaki nem adta át a termet magánénekesnek. Az életszerűtlen, hogy minden héten szerdáig leadjuk a következő heti terem igényünket. Egy vasárnap délelőtti előadásra senki nem tud úgy beülni, hogy ne fújjon be. Ha vasárnap délelőtti balettelőadás van és nem használják az énekesek a termeket, akkor miért nem mehetnének

fel? Kevés a terem és elsősorban az énekeseké, de amikor üres és ott van jelenleg nem adja oda a portás a kulcsot.

Munkáltató: Jó, én ennek utánanézek, mert azt tudom, hogy Samu kezdeményezte a művészeti igazgatóságon, hogy határozzanak meg időszávokat, amikor a zenészek használhatják a termeket.

A szakszervezetek az alábbi témákban kértek adatokat, kimutatásokat, intézkedést:

- Karácsonyi kisfilmben részt vett kórustagok részére elnézést kérő levél a munkavégzés körülményei (hideg) kapcsán;
- Kimutatás az öltöztető tár vonatkozásában a beléptető rendszer adatairól 2024. október és november hónapokra vonatkozóan;
- Színpadi műszaki tárak létszámigényének kimutatása az évad tükrében;
- Az Erkel Színház kompenzációjáért kapott 2 milliárd Ft beruházási terveiről tájékoztatás;
- Balett tánckari tagok szolgálatszámai 2024. szeptember és december hónapokra vonatkozóan;
- Jávahagyott 2025. évre vonatkozó költségvetés megtekintése;
- Szakszervezeti iroda helye az Erkel színház átadását követően.